

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI GOSPODARKI MORSKIEJ
I ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ
(NR 74)
z dnia 8 lipca 2025 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej (nr 74)

8 lipca 2025 r.

Komisja Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, obradująca pod przewodnictwem posła **Kacpra Płażyńskiego (PiS)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej Sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2024 roku (druk nr 1405) w zakresie działania Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli: **Rafał Ostrowski** dyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi, **Paweł Trzaskowski** dyrektor Departamentu Środowiska oraz **Paweł Zambrzycki** dyrektor Departamentu Infrastruktury Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięła pracownica Kancelarii Sejmu: **Jolanta Ostrowska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł **Kacper Płażyński (PiS)**:

Szanowni państwo, otwieram posiedzenie Komisji Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej.

Dzisiaj mamy jeden punkt w porządku obrad, a mianowicie rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej Sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2024 r. (druk nr 1405) w zakresie działania Komisji. Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, uznaję że Komisja przyjmuje zaproponowany porządek obrad. Sprzeciwu nie słyszę.

Przypomnę państwu, że marszałek Sejmu po zasięgnięciu opinii Prezydium Sejmu, skierował w dniu 25 czerwca br., zgodnie z art. 126 ust. 4 regulaminu Sejmu, przedstawione przez prezesa Najwyższej Izby Kontroli Sprawozdanie z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2024 r. (druk nr 1405) do Komisji do Spraw Kontroli Państwowej w celu zaopiniowania. Jednocześnie marszałek Sejmu skierował sprawozdanie do pozostałych komisji sejmowych w celu rozpatrzenia w swoim zakresie działania oraz przedstawienia uwag i wniosków do Komisji do Spraw Kontroli Państwowej w terminie do 10 lipca br.

Naszą Komisję NIK sprawdzał w zakresie trzech departamentów: infrastruktury, rolnictwa i rozwoju wsi oraz środowiska. Szanowni państwo, są z nami państwo dyrektorzy z NIK. Który z panów chciałby zacząć? Proszę się przedstawić za każdym razem. Bardzo proszę, panie dyrektorze.

Dyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Najwyższej Izby Kontroli **Rafał Ostrowski**:

Dziękuję, panie przewodniczący, Ostrowski Rafał, dyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Do właściwości kontrolnych Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi należy przeprowadzenie kontroli, w szczególności w zakresie spraw objętych działaniami administracji rządowej: rolnictwo i rozwój wsi, rynki, rolne, rybołówstwo, a także przeprowadzenie kontroli wykonania budżetu państwa w częściach 32, 33, 35, 62 oraz 72.

Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi w 2024 r. w dziale administracji rządowej część 62 – Rybołówstwo zrealizował kontrolę wykonania budżetu państwa w 2023 r. Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w części 62 – Rybołówstwo. Ocena ta jest efektem wyników kontroli przeprowadzonej w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Wydatki budżetowe w państwa w części 62 – Rybołówstwo zostały zrealizowane w kwocie 214 900 tys. zł, co stanowiło 94% planu wydatków po zmianach. Wydatki te były wyższe o 90 mln zł, to jest o 72% od wydatków zrealizowanych w 2022 r. W tej części budżetowej, oprócz dotacji celowych w szczególności na współfinansowanie i pomoc techniczną programu operacyjnego „Rybnictwo i morze na lata 2014-2020”, finansowano zarybianie polskich obszarów morskich, gromadzenie danych na potrzeby zarządzania rybołówstwem, a także działalność statutową państwowej

jednostki budżetowej, czyli głównego Inspektoratu Rybołówstwa Morskiego w Słupsku oraz dysponenta trzeciego stopnia w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W części 62. wydatki budżetu środków europejskich zrealizowano w kwocie 459 mln zł, to jest 98% kwoty planowanych wydatków po zmianach. Wydatki w tej części w 99% były przeznaczone na dotacje dla Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, na finansowanie płatności dla beneficjentów programu operacyjnego „Rybacktwo i Morze na lata 2014-2020”. Wydatki z budżetu środków europejskich na ten program były wyższe o blisko 100% od wydatków na ten cel w 2022 r. Wysokie wykonanie w 2023 r. budżetu środków europejskich w części 62 w porównaniu do 2022 r. wynikało głównie z tego, że rok 2023 był ostatnim rokiem kwalifikowalności wydatków programu operacyjnego „Rybacktwo i Morze na lata 2014-2020”. W związku z tym beneficjenci byli zobligowani do zakończenia realizacji wydatków w ramach operacji do końca. Wydatki dotyczyły szczególnie dużych projektów inwestycyjnych, gdzie beneficjenci weszli w końcowe etapy ich realizacji. Najwyższa Izba Kontroli wydała pozytywną opinię na temat sporządzonych rocznych sprawozdań budżetowych i sprawozdań z operacji finansowych w czwartym kwartale 2023 r. w części 62.

W dziale administracji rządowej gospodarka wodna Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi w 2024 r. zrealizował także kontrolę doraźną dotyczącą działań edukacyjnych i doradczych w zakresie ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych, prowadzonych przez Fundację na rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa. Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie prowadzenie przez Fundację na rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa działań edukacyjnych i doradczych w zakresie ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych. W celu podnoszenia świadomości, kształtowania właściwych postaw w zakresie ograniczenia zanieczyszczenia wód azotanami pochodzenia rolniczego poprzez propagowanie zasad zrównoważonego rolnictwa Fundacja na rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa zawarła z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej umowy na realizację dofinansowanego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przedsięwzięcia pod nazwą „Ograniczenie zanieczyszczenia azotem pochodzenia rolniczego metodą poprawy jakości wód”. Zgodnie z postanowieniem umowy, realizacja przedsięwzięcia polegała na uzyskaniu przez beneficjenta fundacji w określonym zakresie i terminie efektu rzeczowego oraz efektu ekologicznego. Realizacja przedsięwzięcia miała na celu przygotowanie doradców rolnych i rolników do wdrożenia programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych. Kontrola wykazała, że fundacja na realizację umowy wydatkowała 100% przyznanej przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dotacji, to jest ponad 1 mln zł. Środki te wydatkowano między innymi na warsztaty dla rolników i doradców, konferencje, utworzenie strony internetowej, raport ewaluacyjny, zakup sprzętu oraz materiałów edukacyjnych. Podczas kontroli ustalono, że środki zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i został osiągnięty efekt rzeczowy. W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym powyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Kontrola doraźna była częścią większej kontroli planowej, którą realizował Departament Środowiska. Uczestniczyliśmy w niej jako Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi w samym Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jednak jest to kontrola, która została zakończona informacją w 2025 r., więc tu już pominę dalsze szczegóły.

Jeżeli chodzi o Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w 2024 r. poza działalnością kontrolną w ramach współpracy z organami Sejmu kontrolerzy uczestniczy w 109 posiedzeniach komisji sejmowych. Kontrolerzy departamentu asystowali także w sześciu kontrolach przeprowadzonych przez Europejski Trybunał Obrachunkowy, w tym dotyczących kontroli finansowej Europejskiego Funduszu Rolniczego oraz Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, a także kontroli finansowej dotyczącej Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego. Dziękuję, bardzo.

Przewodniczący poseł Kacper Płażyński (PiS):

Dziękuję, panie dyrektorze. Który z panów następny?

Dyrektor Departamentu Środowiska Najwyższej Izby Kontroli Paweł Trzaskowski:

Paweł Trzaskowski, dyrektor Departamentu Środowiska Najwyższej Izby Kontroli.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, nawiązując do przekazanego Sejmowi sprawozdania z działalności NIK za 2024 r., pragnę przedstawić krótką, uzupełniającą informację o działalności Departamentu Środowiska w obszarze objętym właściwością Komisji

Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej. Do właściwości Departamentu Środowiska należy między innymi przeprowadzenie kontroli w zakresie spraw objętych działem administracji rządowej gospodarka wodna, zadań realizowanych przez ministra właściwego do spraw wymienionego działu administracji rządowej, zadań realizowanych przez organy, urzędy i jednostki podporządkowane lub nadzorowane przez tego ministra, wykonanie budżetu państwa w części 22 – Gospodarka wodna, a także wykonanie planu finansowego Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. W Departamencie Środowiska jest obecnie zatrudnionych 38 pracowników, w tym 32 kontrolerów.

Wysoka Komisjo, w 2024 r. Departament Środowiska skoordynował jedną kontrolę z zakresu działania Komisji, to jest „Ochrona wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych”. O kontroli tej wspominał już pan dyrektor Ostrowski. Aktualnie trwają końcowe prace nad przygotowaniem projektu informacji z kontroli. Ponadto departament uczestniczył w dwóch kontrolach pozostających w obszarze zainteresowania Komisji, koordynowanych przez inne jednostki organizacyjne Najwyższej Izby Kontroli. Było to wykonanie budżetu państwa w części 22 – Gospodarka wodna i wykonanie w 2023 r. planu finansowego Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Oprócz kontroli przeprowadzonych przez Departament Środowiska inne jednostki organizacyjne NIK przeprowadziły trzy kontrole planowe i cztery kontrole doraźne, których tematyka miała związek z gospodarką wodną. W zakresie kontroli planowych były to: „Wprowadzanie do rzek zasolonych wód z kopalń węgla kamiennego województwa śląskiego”, „Ograniczenie strat wody w systemach wodociągowych w województwie zachodniopomorskim” i badanie sprawozdania finansowego projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły.

Jeżeli chodzi o kontrole doraźne, to wymienilibym tu takie kontrole, jak: „Działania edukacyjne i doradcze w zakresie ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych, prowadzone przez Fundację na rzecz Rozwoju polskiego Rolnictwa” – o kontroli wspominał już pan dyrektor Ostrowski – „Zabezpieczenie jakości wód stanowiących źródła zaopatrzenia wybranych miast województwa świętokrzyskiego”, „Funkcjonowanie i realizacja zadań przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd Zlewni Żywiec” oraz „Realizacja zadań w zakresie gospodarki ściekowej na terenie Gminy Miasto Stargard”. Od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. prezes NIK zatwierdził siedem informacji o wynikach kontroli opracowanych przez Departament Środowiska, w tym jedną dotyczącą gospodarki wodnej. Była to informacja z wykonania w 2023 r. planu finansowego Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

W tym samym okresie inne jednostki organizacyjne NIK sporządziły dwie informacje o wynikach kontroli, których zakres obejmował zagadnienia gospodarki wodnej. Była to „Ochrona przeciwpowodziowa Żuław”, koordynowana przez delegaturę w Gdańsku i „Ograniczenie strat wody w systemach wodociągowych w województwie zachodniopomorskim” koordynowana przez delegaturę w Szczecinie. W sprawozdaniu z działalności Najwyższej Izby Kontroli zostały opisane istotne ustalenia wyżej wymienionych kontroli. Ustalenia te zostały zawarte także w materiale przekazanym wczoraj Komisji. Na podstawie ustaleń kontroli Departamencie Środowiska sformułował w 2024 r. łącznie 137 wniosków zamieszczonych w wystąpieniach pokontrolnych wysłanych do kierowników jednostek kontrolowanych.

Jeszcze kilka słów na temat współpracy międzynarodowej w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Współpraca ta była realizowana przede wszystkim w ramach Europejskiej Organizacji Najwyższych Organów Kontroli, w skrócie EUROSAL, która jest organizacją regionalną Międzynarodowej Organizacji Najwyższych Organów Kontroli, wspierającą współpracę najwyższych organów kontroli regionu i stosowanie standardów kontroli publicznej. Prezes Najwyższej Izby Kontroli został wybrany na stanowisko wiceprzewodniczącego zarządu EUROSAL w 2017 r., a w kwietniu 2021 r. organizacja zdecydowała o reelekcji prezesa NIK do pełnienia tej funkcji na kolejny okres do 2024 r. Najwyższa Izba Kontroli jest także przewodniczącym grupy roboczej EUROSAL do spraw kontroli ochrony środowiska. Kongres EUROSAL zatwierdził sprawozdanie z działalności i projekt strategii grupy roboczej EUROSAL do spraw kontroli środowiska na kolejne trzy lata i zdecydował o powierzeniu Najwyższej Izbie Kontroli drugiej kadencji przewodnictwa w okresie 2024-2027. Grupa powołana została z inicjatywy Najwyższej Izby Kontroli 25 lat temu. Koncentruje swoje działania na aktualnych zagrożeniach dla środowiska, w tym gospodarki wodnej, i problemach społecznych Europy. W 2024 r. grupa

wypracowała propozycje pytań kontrolnych do kontroli przygotowania administracji do walki z klęskami żywiołowymi i usuwaniem ich skutków.

NIK realizowała również porozumienie dotyczące międzynarodowej koordynowanej kontroli wykonania zadań odnoszących się do 6. Celu Zrównoważonego Rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych „Czysta woda i warunki sanitarne”. Koordynatorem tej kontroli był naczelny organ kontroli Węgier, a uczestnikami naczelne organy kontroli Chorwacji, Polski, Serbii i Ukrainy. Celem tej kontroli było dokonanie oceny rezultatów wdrażania celów 6.1 i 6.3 zrównoważonego rozwoju, to jest zapewnienia dostępu do wody pitnej oraz zarządzania infrastrukturą wodną i gospodarką ściekową. W 2024 r. został opublikowany raport z tej kontroli. Wkładem NIK do raportu były informacje o wynikach kontroli „Zbieranie i oczyszczanie ścieków komunalnych, a także gospodarowanie zasobami wodnymi przez przedsiębiorstwa wodociągowe w gminach wiejskich”.

Wysoka Komisjo, współpraca z organami parlamentu polegała na utrzymywaniu, podobnie jak w poprzednich okresach sprawozdawczych, stałych roboczych kontaktów. W miarę potrzeb wynikających z bieżących prac poszczególnych organów Sejmu podejmowano także współpracę z innymi poza Komisją Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej komisjami sejmowymi i podkomisjami. Ponadto w działalności kontrolnej departamentu uwzględniono wnioski i sugestie zgłaszane przez komisje sejmowe i poszczególnych posłów. Przedstawiciele Departamentu Środowiska uczestniczyli w 2024 r. w 83 posiedzeniach komisji sejmowych, w tym 13 posiedzeniach Komisji Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, w posiedzeniach wspólnych komisji sejmowych i posiedzeniach innych komisji.

Wysoka Komisjo, dziękując za uwagę, uprzejmie proszę Wysoką Komisję o przyjęcie przedłożonego sprawozdania w zakresie działalności Departamentu Środowiska w 2024 r. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Kacper Płażyński (PiS):

Dziękuję. Pan dyrektor Zambrzycki.

Dyrektor Departamentu Infrastruktury Najwyższej Izby Kontroli Paweł Zambrzycki:

Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo, ja jedynie króciutko. Jeżeli chodzi o rok 2024, Departament Infrastruktury przeprowadził przede wszystkim kontrole wykonania budżetu państwa za rok 2023 w częściach budżetowych będących we właściwości Komisji, to jest w części 21 – Gospodarka morska i części 69 – Żegluga śródlądowa. Szczegółowe wyniki tej kontroli były prezentowane nieco ponad rok temu, 27 czerwca na posiedzeniu Komisji. Nie chciałbym w tej chwili zajmować państwu czasu przytaczaniem tych samych danych. Wspomnę jedynie, że w obydwu częściach ocena była pozytywna z nieznacznymi nieprawidłowościami dotyczącymi głównie wypłaty wynagrodzeń i przyznawania nagród w Ministerstwie Infrastruktury.

Jeżeli chodzi o pozostałe działania kontrolne, to 2024 r. departament nie podejmował kontroli w obszarze gospodarki morskiej i żeglugi śródlądowej. Prowadzimy w tej chwili analizy w tym zakresie, natomiast w 2024 r. takie kontrole jeszcze nie miały miejsca, w związku z czym przyłączam się do wniosku kolegów o pozytywne zatwierdzenie sprawozdania Najwyższej Izby Kontroli za 2024 r.

Przewodniczący poseł Kacper Płażyński (PiS):

Dziękuję. Otwieram dyskusję. Tylko wspomnę, że w planie kontroli Komisja zawnioskowała o takowe, co znalazło też zrozumienie w Komisji do Spraw Kontroli Państwowej, w związku z czym mam nadzieję, że państwo takie kontrole w tym roku będziecie przeprowadzać, przynajmniej w zakresie ptaków drapieżnych i fok w kontekście rybołówstwa. Czy ktoś chciałby zadać pytanie? Bardzo proszę. Czy ktoś chciałby zająć stanowisko? Nie. W takim razie, szanowni państwo, zamykam dyskusję.

Czy jest sprzeciw wobec pozytywnego zaopiniowania powyższego sprawozdania? Nie słyszę sprzeciwu. W związku z tym pozytywną opinię prześlemy do Komisji do Spraw Kontroli Państwowej. Komisja uchwaliła opinię w powyższej sprawie.

Dziękuję bardzo. Zamykam posiedzenie.